.

Debreceni Egyetem

Szerzői jogi szabályzat és publikációs irányelvek

2015.

1. A Szabályzat célja

1.1. Jelen Szerzői jogi Szabályzat céljai az alábbiak:

a) a szerzői művek létrehozásának elősegítése a Debreceni Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) tudományos küldetésének támogatása érdekében;
b) az Egyetemen létrehozott szerzői művek szerzői jogi aspektusainak szabályozása;
c) a tudományos publikációk hiteles nyilvántartásának biztosítása;
d) a gazdasági és innovációs fejlődéshez való hozzájárulás azáltal, hogy az Egyetem nyílt hozzáférést biztosít a tudományos eredményekhez.

2. Fogalmak

2.1. **„Debreceni Egyetem elektronikus Archívuma (DEA)”** – A Debreceni Egyetemen létrehozott publikációk, doktori disszertációk, hallgatói dolgozatok, valamint digitalizált szöveges- képi-hanganyagok elektronikus tárhelye. A DEA-ban archivált publikációk elsődleges szolgáltatási felülete az iDEa Tudóstér.

2.2. **„iDEa Tudóstér”** – A Debreceni Egyetem kutatóinak profil-adatbázisa, ahol egy helyen láthatók és kezelhetők az egyetemi szerzők, tanszékek, intézetek, karok tudományos publikációs munkásságának eredményei. A Tudóstérben egyéni profilja van az egyetem kutatóinak, kutatási egységeinek és doktoranduszainak. A profilok tartalmazzák a kutatók személyes adatait, intézményi affiliációját, oktatott tárgyait, témavezetéseit, teljes publikációs listáját, valamint az ezekhez kapcsolódó statisztikai és tudománymetriai mutatókat.

2.3. **„Debreceni Egyetemi Kiadó (DUPress)”** – A Debreceni Egyetem szervezeti keretei között működő könyv- és folyóirat kiadó.

2.4. **„Embargó időszak”** – A szerzői mű publikálásának dátumától számított időszak, amely alatt a kiadói vagy felhasználási szerződés által előírt korlátozásokat kell alkalmazni a felhasználás tekintetében.

2.5. **„Folyóiratcikk”** – Teljes terjedelmű, szakfolyóiratban megjelent tudományos dolgozat (összefoglaló cikk, szakcikk, tanulmány, tudományos dolgozat, műelemzés, konferencián elhangzott előadás lektorált folyóirat-cikké szerkesztett változata, stb.), amely
a) eredeti elméleti vagy empirikus kutatási eredményről számol be, az adott tudományterület elfogadott módszereit használja, tudományos közösségnek szól;
b) a vizsgált tudományterület eredményeinek összefoglalását, szintézisét nyújtja, és új kutatási területeket, irányokat jelöl ki;
c) a szakirodalomban való eligazodást, tartalomfeltárást szolgálja.

2.6. **„Kiadás”** – A Szerzői mű rögzítésére, többszörözésére és terjesztésére (forgalomba hozatalára) irányuló egységes felhasználási folyamat.

2.7. **„Munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott szerzői mű”** – A Szerzői jogról szóló törvény 30.§ (1) bekezdése értelmében, eltérő megállapodás hiányában a Szerzői mű átadásával a vagyoni jogokat a Szerző jogutódjaként az Egyetem szerzi meg, ha a Szerzői mű elkészítése a Szerző munkaviszonyból folyó kötelessége.

2.8. **„Nem publikáció jellegű szerzői mű”** – Szerzői művek, melyek tipikusan nem írott szöveg útján kerülnek kifejezésre (pl.: szoftver, beszéd, zenemű, építészeti alkotás és annak terve, térképmű, iparművészeti alkotás és annak terve).

2.9. **„Nyílt hozzáférés (open access)”** – A szerzői művek digitális példányaihoz történő hozzáférés térítésmentes biztosítása a nyilvánosság tagjai számára a digitális műpéldány letölthetővé tétele útján.

2.10. **„Korlátozott hozzáférés”** – A szerzői művek digitális példányának biztonságos műszaki megoldáson alapuló tárolása, amely kizárja, hogy a kedvezményezetteken kívül más is hozzáférjen a műhöz.

2.11. **„Oktatási anyag”** – Nyomtatott vagy elektronikus formában megjelenő, rendszerezett ismereteket közvetítő, az oktatási folyamat számára didaktikai szempontok szerint összeállított lektorált mű, amely egy meghatározott tudományterület (tantárgy) legalább egy féléves anyagának elsajátítását segíti.

2.12. **„Szerző**” – Jelen Szabályzat vonatkozásában Szerző az Egyetem alkalmazásában álló azon személy, az Egyetem azon hallgatója vagy bármely más személy, aki munkaviszonyával összefüggésben, vagy egyéb jogviszony alapján szerzői minőségben a jelen Szabályzat hatálya alá tartozó Szerzői művet hoz létre.

2.13. **„Szerzői mű”** – Az irodalom, a tudomány és a művészet területén létrehozott, a Szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellegű alkotás.

2.14. **„Tudományos mű”** – A szaktudomány normáinak megfelelő formában, tárgyalásmóddal és ellenőrzési eljárással készült, tudományos közösségnek szánt, publikált, tartós hordozón tárolt és a nyilvánosság számára hozzáférhető, különböző műfajú (könyv, könyvfejezet, folyóiratcikk, kivonat, konferenciaközlemény, tanulmány, konferenciakötet, stb.) mű, kiadvány, közlemény, amely témájában rendszerint:
a) eredeti elméleti vagy empirikus kutatási eredményről számol be, vagy:
b) meglévő eredményeket dolgoz fel, szintetizál, értékel; vagy:
c) a szakirodalomban való eligazodást, tartalomfeltárást szolgálja.

3. A Szabályzat alkalmazási területe

3.1. A Szabályzat hatálya kiterjed az Egyetem minden szervezeti egységére és kutatócsoportjára, illetve az Egyetemmel közalkalmazotti vagy más hasonló, munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személyekre, továbbá az Egyetem hallgatóira.

3.2. A Szabályzat rendelkezéseit a 2015. január 1. után nyilvánosságra hozott Szerzői művek tekintetében kell alkalmazni. A korábban publikált Szerzői művek kapcsán a Szabályzat alkalmazása ajánlásként kerül megfogalmazásra.

3.3. A Szabályzat tárgyi hatálya kiterjed a Szerző által közalkalmazotti vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott Szerzői művekre, továbbá a hallgatói jogviszonnyal összefüggésben létrehozott Szerzői művekre.

3.4. A megbízási vagy egyéb polgári jogviszony alapján létrehozott Szerzői művek kapcsán a Szerző és az Egyetem között létrejövő szerződésben kell rendelkezni a jelen Szabályzatban foglaltakról akképpen, hogy a Szabályzat rendelkezései a lehető legteljesebb módon érvényre jussanak.

4. A nyílt hozzáférésre vonatkozó irányelvek

4.1. Az Egyetemen született kutatási eredmények széles körű társadalmi és gazdasági hasznosulása érdekében a Debreceni Egyetem elkötelezett a Tudományos művek nyílt hozzáférésű terjesztése iránt. Az Európa Tanács, az Európai Kutatási Tanács, valamint hazai és külföldi kutatásfinanszírozó szervezetek ajánlásait és rendelkezéseit követve, továbbá a Berlini nyilatkozatban foglaltak alapján a Szerzőknek törekedniük kell arra, hogy a Tudományos műveket a nyílt hozzáférés elveivel összhangban publikálják, a jelen Szabályzatban foglaltak szerint.

4.2. A Folyóiratcikkeknek, a megjelenés dátumát követően, az élet- és orvostudományok esetén legkésőbb 6 hónap múlva, egyéb tudományterületek esetén legkésőbb 12 hónap múlva nyílt hozzáféréssel elérhetővé kell válniuk az iDEa Tudóstéren keresztül.

4.3. A nyílt hozzáférésre vonatkozó tájékoztatás és tanácsadás az iDEa Tudóstér és a DEA üzemeltetőjeként a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár (a továbbiakban: DEENK) feladata.

5. A Tudományos művek közzétételére vonatkozó rendelkezések

5.1. Eltérő írásbeli megállapodás hiányában a Tudományos művekhez kapcsolódó szerzői jogokkal a Szerzők rendelkezhetnek a nyílt hozzáférésre vonatkozó irányelvek és a jelen Szabályzatban foglaltak figyelembe vételével.

5.2. A Szerző a Tudományos művek közlésére bármely kiadóval szerződést köthet. A kiadók megkeresése és a kiadással kapcsolatos feltételek egyeztetése a Szerző feladata.

5.3. A Szerző a Tudományos mű megjelenését követő 30 napon belül köteles annak metaadatait (szerzők, cím, keletkezés ideje, tárgya, kulcsszavak stb.) és a feltöltött adatok hitelesítésére alkalmas dokumentumot, illetve a felhasználási vagy kiadói szerződés szerint engedélyezett pre- vagy post-print változatot feltölteni az iDEa Tudóstérbe.

5.4. Az Egyetem köteles gondoskodni róla, hogy a felhasználási vagy kiadói szerződés által megengedett módon és mértékben váljon hozzáférhetővé a Tudományos mű. A Szerző felelőssége és feladata, hogy a felhasználási vagy kiadói szerződés ilyen irányú rendelkezéseiről – az 5.3. pont szerinti feltöltéssel egyidejűleg – az Egyetemet tájékoztassa.

5.5. A Tudományos művek digitális műpéldánya a Szerző által megadott tájékoztatás vagy az érintett kiadó által közzétett felhasználási szabályok alapján az alábbi beállításokkal kerülhet elhelyezésre az iDEa Tudóstérben az 5.3. pont szerinti feltöltést követően.

5.5.1. Azonnali nyílt hozzáférés: az iDEa Tudóstér webes felhasználói felületén hiperlink segítségével a DEA-ban tárolt változatra történő hivatkozással bárki által letölthetővé válik; vagy

5.5.2. Korlátozott hozzáférés: amennyiben a felhasználási vagy kiadói szerződés Embargó időszakot ír elő, annak leteltéig a szerzői mű a vonatkozó szerződésben foglalt korlátozásokkal kerül elhelyezésre az iDEa Tudóstérben. Amennyiben a felhasználási vagy kiadói szerződés másképpen nem rendelkezik, az Embargó időszak leteltéig kizárólag a DEENK intézményi adatkezeléssel foglalkozó munkatársai férhetnek hozzá a digitális műpéldányhoz.

5.6. A Szerző a Tudományos műre vonatkozó felhasználási vagy kiadói szerződés által megengedett mértékben nem kizárólagos felhasználási jogot engedélyez az Egyetem részére a jelen szabályzatban foglaltak teljesítéséhez szükséges mértékben.

5.7. Több Szerző közös műve esetén – amennyiben a Szerzők különböző intézményekkel állnak alkalmazotti vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban – a felhasználási jogok tekintetében a Szerzők kötelesek megvizsgálni az adott intézmények erre vonatkozó szabályozását, és ez alapján összehangolni a Szerzői mű vagyoni jogaival való rendelkezést.

6. A megbízás alapján létrehozott Tudományos művekre vonatkozó különleges szabályok

6.1. Amennyiben a Szerző az Egyetemmel kötött megbízási/felhasználási szerződés alapján készít Tudományos művet, úgy a felhasználási jogok engedélyezéséről a vonatkozó szerződésben kell rendelkezni oly módon, hogy a jelen szabályzatban foglalt előírások maradéktalanul érvényesüljenek.

6.2. Amennyiben a Szerző harmadik személlyel létrejövő megbízási, felhasználási vagy kiadói szerződés, illetve más egyéb polgári jogviszony eredményeképpen hoz létre Tudományos művet, az erre vonatkozó szerződés megkötése során törekednie kell arra, hogy a jelen Szabályzat rendelkezései a lehető legteljesebb mértekben érvényesüljenek, különös tekintettel a nyílt hozzáférés irányelveire.

7. Az oktatási anyagok felhasználására vonatkozó szabályok

7.1. Az Egyetemen folyó oktatói munka keretében létrehozott és oktatott tananyagok felhasználási jogai megilletik az Egyetemet.

7.2. Amennyiben a Szerző az Oktatási anyagot munkaviszony vagy az Egyetemmel létrejövő más hasonló jogviszony keretében hozza létre, úgy az Egyetemet legalább nem kizárólagos felhasználási jogok illetik meg. A felhasználási jogok engedélyezéséről a Szerző és az Egyetem – szükség szerint – felhasználási szerződésben rendelkeznek a 12. pontban foglaltak szerint.

7.3. Amennyiben a Szerző állami jegyzettámogatás keretén belül hoz létre Oktatási anyagot, úgy azt kizárólag a DUPress jogosult kiadni.

7.4. Az Egyetemen létrehozott Oktatási anyagot, függetlenül attól, hogy kiadásra kerül-e, a Szerző köteles az első nyilvánosságra hozataltól számított 30 napon belül az iDEa Tudóstérbe feltölteni, ahol lehetőség szerint nyílt hozzáféréssel kerül elhelyezésre. Ha a Szerző az Oktatási anyag létrehozásáért támogatásban részesül, a Szerzői mű hozzáférhetővé tételét a támogatási szerződéssel összhangban kell biztosítani.

7.5. Amennyiben a Szerző harmadik személlyel létrejövő megbízási, kiadói szerződés vagy más egyéb polgári jogviszony eredményeképpen hoz létre Oktatási anyagot, az erre vonatkozó szerződés megkötése során törekednie kell arra, hogy a jelen Szabályzat rendelkezései a lehető legteljesebb mértekben érvényesüljenek, különös tekintettel a nyílt hozzáférés irányelveire. A Szerző kizárólag olyan szerződést köthet harmadik személyekkel, mely biztosítja az Egyetem részére az Oktatási anyag nem kizárólagos felhasználásának jogát.

8. Nem publikáció jellegű szerzői művek

8.1. Az oktatás során rögzített videó-, hang-, illetve egyéb formátumban rögzített médiatartalom az Egyetem tulajdonát képezi, melynek oktatási célból történő nyilvánosságra hozatalához és felhasználásához a Szerző (előadó) írásbeli engedélye szükséges. A nyilvánosságra hozatal engedélyezéséről és a felhasználás feltételeiről a Szerző (előadó) és ez Egyetem külön megállapodásban rendelkeznek. Az egyetemi oktatás keretében megtartott foglalkozásokon hang- vagy képfelvétel kizárólag az Egyetem előzetes engedélyével és a Szerző (előadó) előzetes hozzájárulásával készíthető.

9. Affiliáció megjelölése

9.1. Tudományos művek publikálása esetén a Szerzők az alábbi minta szerint kötelesek az affiliációt feltüntetni.

[az egyetem neve], [a kar vagy központ neve], [a karon vagy központon belüli legkisebb önálló szervezeti egység neve]

Például:
Debreceni Egyetem, Általános Orvostudományi Kar, Biokémiai és Molekuláris Biológiai Intézet
Debreceni Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Polgári Jogi Tanszék
Debreceni Egyetem, Agrártudományi Központ, Karcagi Kutatóintézet

9.2. Az affiliáció idegen nyelven történő megjelölése során az Egyetem hivatalos dokumentumaiban fellelhető fordítások irányadók.

10. A DEA-val kapcsolatos rendelkezések

10.1. A jelen Szabályzat hatálya alá tartozó Szerzői művek iDEa Tudóstérbe történő feltöltésért, az adatok naprakész nyilvántartásáért és hitelességéért a Szerző, több Szerző közös műve esetén a levelező szerző a felelős. Amennyiben nincs levelező szerző, vagy nem tartozik jelen Szabályzat személyi hatálya alá, úgy az érintett szervezeti egység vezetője köteles az iDEa Tudóstérbe való feltöltésről gondoskodni.

10.2. Alapbeállításként a jelen Szabályzat szerint feltöltött dokumentumok korlátozott hozzáféréssel kerülnek az adatbázisba. További kezelésük (archiválás, szolgáltatás) a kiadói/felhasználási szerződések és jelen Szabályzat rendelkezéseinek megfelelő módon történik a DEA és az iDEa Tudóstér üzemeltetője által, a Szerző által megadott információk alapján.

10.3. A nyílt hozzáférésűvé váló Szerzői műveket az Egyetem olyan licenc alatt terjeszti, amely egyértelműen meghatározza a Szerzői mű további felhasználásának engedélyezett mértékét. Az Egyetem a Szerzői művek esetén a Creative Commons 4.0 standard licenc alábbi típusát alkalmazza: CC-BY-NC-ND-4.0. Ennek értelmében a mű szabadon másolható, terjeszthető, bemutatható és előadható, azonban nem használható fel kereskedelmi célokra (NC), továbbá nem módosítható és nem készíthető belőle átdolgozás, származékos mű (ND). A licenc alapján a Szerző, vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetni a Szerző nevét és a Szerzői mű címét (BY).

11. A kiadással kapcsolatos általános rendelkezések

11.1. Ha a Szerző a Szerzői művet a kiadói megjelenéssel egyidejűleg nyílt hozzáféréssel is rendelkezésre kívánja bocsátani, ennek a kiadói szerződésben szerepelnie kell.

11.2. A jelen Szabályzat hatálya alatt létrejött Szerzői művek nyomtatott kiadása esetén, amennyiben az elektronikus példány beszolgáltatását a kiadói szerződés nem tenné lehetővé, a Szerző köteles egy nyomtatott példányt a DEENK főigazgatója részére megküldeni, a kiadást követő 30 napon belül.

12. Felhasználási szerződések vagy szerzői joggal összefüggő egyéb szerződések

12.1. Az Egyetem a Szerzői mű felhasználási jogát jelen Szabályzat erejénél fogva, vagy a Szerzővel kötendő felhasználási szerződés keretében szerzi meg.

12.2. A Szerző a felhasználási szerződések előkészítését a DEENK főigazgatójánál kezdeményezheti.

12.3. Az Egyetem nevében megkötött felhasználási szerződések vagy szerzői joggal összefüggő egyéb szerződések előkészítése és jogi véleményezése a Kutatáshasznosítási és Technológiatranszfer Központ (a továbbiakban: KTTK) feladata. A felhasználási szerződések előkészítése kapcsán a DEENK főigazgatója megfelelő időben értesíti a KTTK vezetőjét.

12.4. A jelen Szabályzat szerinti felhasználási szerződéseket a DEENK főigazgatója írja alá. A kötelezettségvállalást tartalmazó vagy bevételt keletkeztető felhasználási szerződések vagy szerzői joggal összefüggő egyéb szerződések gazdasági ellenjegyzése kapcsán az Egyetem vonatkozó szabályzatai irányadók.

12.5. A felhasználási szerződések eredeti példányainak megőrzéséért, valamint az egyetemi szintű nyilvántartásáért, iktatásért és az ezzel kapcsolatos naprakész adatszolgáltatás teljesítéséért a DEENK felelős.

13. Vegyes rendelkezések

13.1. A Tudományos művek nyilvánosságra hozatalát megelőzően a Szerzőknek érdemes átgondolniuk, hogy a publikáció tartalmaz-e olyan kutatási eredményt, amely iparjogvédelmi (szabadalmi) oltalom tárgyát képezheti, és amely gazdasági szempontból hasznosítható lehet. A nyilvános közzététel jelentős mértékben veszélyezteti a szellemi tulajdon védelmét, ezért javasolt felvenni a kapcsolatot a KTTK-val egy esetleges szabadalmi bejelentés benyújtásával kapcsolatosan.

13.2. A DEENK a szerzői jogról szóló törvény szerinti szabad felhasználás keretében a szerzői műveket felhasználhatja.

13.2. A Szerző a Tudományos művek közlése során köteles figyelembe venni az Egyetem Etikai Kódexének a tudományos publikálással szembeni etikai elvárásokra vonatkozó rendelkezéseit.

13.3. Jelen Szabályzat végrehajtásáért a DEENK felelős. A Szabályzat végrehajtása során az Egyetem a szerzői jogról szóló 1999. LXXVI. törvényben foglaltakra tekintettel, valamint a DEENK számára biztosított előjogok kihasználásával jár el.

13.4. A jelen Szabályzatban foglalt jogok és kötelezettségek az Egyetemmel létrejött hallgatói, közalkalmazotti vagy egyéb munkavállalói jogviszony megszűnését követően is fennállnak.

13.5. A jelen Szabályzattól való eltérést előzetes írásbeli engedély alapján, a DEENK főigazgatója jogosult engedélyezni.

14. Hatályba léptető rendelkezések

14.1. A jelen „Szerzői jogi szabályzat és publikációs irányelvek” című szabályzatot a Debreceni Egyetem Szenátusa a 2015. április 23. napján tartott ülésén a 17/2015. (IV. 23.) szám alatt meghozott határozatával fogadta el. Rendelkezéseit 2015. április 24. napjától kezdődően kell alkalmazni.

Debrecen, 2015. április 23.

Dr. Szilvássy Zoltán
rektor